№ 144. Środa 25. Czerwca 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z poczta: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Dla założenia regularnej szkoły parafialnej tak w *Chołojowie* jak i w *Babiczach*, w obwodzie złoczowskim, zapewnione zostały następujące ofiary:

1) Gmina miasteczka Chołojowa zapewniła na uposażenie nauczyciela, który ma oraz pełnić służbę diaka z pobieraniem zwyczajnych dotąd dochodów w kwocie 74 zł. w. a., i sprawiać potrzebne na opał szkoły drzewo, rocznie 83 zł. 82 c. w. a., na co każdy właściciel całego łanu ma składać po 1 zł., właściciel pół łanu 50 c., zagrodnik 33 c., a komornik również 33 c. w. a. rocznie.

2) Należące do Chołojowa gminy Babicze, Szaynochy, Bór, Wola i Rakowiska zapewniły na uposażenie każdoczesnego nauczyciela w Babiczach, który ma oraz sprawiać potrzebne na opał szkoły drzewo, roczną kwotę ogólną 128 zł. 20 c. w. a., na co każdy właściciel całego łanu ma składać po 1 zł., właściele pół łanu po 50 c., a zagrodnicy i komornicy po 33 c. w. a.

Nadto obowiązały się rzeczone gminy równie jak i gmina miasteczka Chołojowa istniejący pod nr. 439, a w Babiczach pod nr. 65 dom szkolny przyrządzić w taki sposób, ażeby oprócz obszernej izby szkolnej mieścił w sobie także pomieszkanie nauczyciela i spiżarnię, tudzież utrzymywać te budynki szkolne zawsze w dobrym stanie, sprawiać potrzebne porządki szkolne, przystawiać i łupać drzewo, które kupować będą nauczyciele na opał szkoły i pomieszkania swego, i czuwać nad ochędóstwem szkoły.

Nakoniec zapewnił jeszcze na polepszenie dotacyi nauczyciela w Chołojowie i Babiczach gr. kat. pleban w Chołojowie ks. Teodor Dolnicki na czas swego urzędowania kapłańskiego tamże po 1 zł. w. a. rocznie, a gmina babicka odstępuje tamtejszemu nauczycielowi do użytku położony przy szkole grunt ogrodowy objętości prawie pół morga.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

W myśl najwyższych patentów z 21. marca 1818 i 23. grudnia 1859 odbędzie się dnia 1. lipca b. r. o godzinie 10tej przed południem w przeznaczonym na losowanie domu bankowym przy ulicy Singera 360 i 361 losowanie dawniejszego długu państwa, a zaraz potem 20te losowanie pożyczki angielskiej z r. 1852 i 16te losowanie seryi pożyczki loteryjnej z r. 1854.

Z c. k. Dyrekcyi długu państwa.

Telegramy.

Paryż, 22 czerwca. Dzisiejszy *Monitor* donosi: Gdy do Konstantynopola nadeszła wiadomość o smutnych wypadkach w Belgradzie, rząd przesłał dowódzcy cytadeli polecenie, aby kroków nieprzyjacielskich zaprzestał.

Ahmed Effendi został wysłany dla przeprowadzenia ścisłego śledztwa.

Reszyda Baszę postanowiono zastępcą gubernatora twierdzy.

Sprawozdanie jenerała Lorencez nie nadejdzie z Mexyku aż w końcu czerwca.

Berlin, 22. czerwca. Od polskiej granicy pod d. 21. b. m. donoszą: w Warszawie biuro gubernatora wojennego zniesione. Komisya rządowa spraw wewnętrznych wydaje paszporta za granicę; mają być polskie formularze do paszportów zaprowadzone w miejsce rosyjskich. Cywilne prawa Izraelitów ogłoszono.

Kasel, 21. czerwca wieczorem. Ministeryum utworzone, jakoto: Jeneralny prokurator państwa Dehn-Rothfelsen ministrem finansów i spraw zewnętrznych tymczasowo; tajny radzca sprawiedliwości Pfeiffer ministrem sprawiedliwości; radzca rządowy Stiernberg (z Schmalkalden) ministrem spraw wewnętrznych; podpułkownik Osterhausen ministrem wojny.

Zapowiadają, że książę wyda rozporządzenie względem przywrócenia konstytucyi z r. 1831 i ustawy wyborczej z r. 1849.

Petersburg, 21. czerwca. Dzisiejszy *Inwalid* podaje rozkaz cesarski względem zamknięcia wszystkich wojskowych szkół niedzielnych za rozszerzanie nauk fałszywych, i namawianie do wiarołomstwa. Zabroniono wpuszczać do koszar osoby obce.

Nowy York, 12. czerwca. Obiega pogłoska, że wojska konfederacyi udają się z Knoxville ku Nashville, i że je wspierają mieszkańcy z Kentucky. Kongresowi przedłożono projekt, wydać bony skarbowe w sumie 150 milionów. Jenerał Mac Clellan otrzymał posiłki.

Przegląd polityczny.

Lwów, 24. czerwca. Sekcya bankowa wydziału finansowego obradowała na ostatniem posiedzeniu swojem nad podstawami ugody państwa z bankiem narodowym i uchwaliła następujące punkta: Za przedłużenie przywileju bankowego udzieli bank rządowi pożyczkę w kwocie 80 milionów bez procentu; za resztę długu zaciągniętego na dobra skarbowe płacić będzie państwo bankowi 2%; z dochodów bankowych będzie najprzód strącona 6% dywidenda za akcye bankowe i przepisana statutami kwota na fundusz rezerwowy, zaś reszta dochodów ma być dzielona w równej połowie między bank i państwo. Takie mają być główne punkta, na których sekcya bankowa chciałaby oprzeć ugodę banku ze skarbem; wszelako bardzo jest wątpliwa, czy bank zechce przystać na tak niekorzystne dla siebie warunki.

Prócz tego dowiadujemy się jeszcze z dzienników wiedeńskich, że plenum wydziału finansowego uchwaliło przedwczoraj ustawę względem upodatkowania gorzelni w takim składzie, jak wyszła z izby panów, i zaleciło ją również izbie deputowanych do przyjęcia.

W sprawie ostatnich wypadków belgradzkich przyniósł dziś telegram z Paryża ciekawą wiadomość, że Porta zganiła stanowczo postępowanie tamtejszego Baszy, i poparła tę naganę usunięciem go od urzędu. Biorąc miarę z dotychczasowego postępowania załogi tureckiej w Belgradzie, które przecież nie mogło być tajemnicą dla rządu tureckiego, wydaje się dziwną nieco tak nagła surowość Porty, i może słusznie domyślają się niektóre dzienniki, że usunięcie Baszy belgradzkiego przypisać trzeba głównie wpływowi mocarstw opiekuńczych.

Wiadomości z Niemczy są od niejakiego czasu już wcale nieciekawe i nawet rozprawy nowego sejmu pruskiego nieodpowiadają bynajmniej oczekiwaniom, z jakiemi wyglądano ich rozpoczęcia. I dziś też donoszą tyle tylko depesze niemieckie, że pan Bismark-Schönhausen obejmie już niewątpliwie departament spraw zewnętrznych i prezydenturę gabinetu, chociaż niewiadomo jeszcze z pewnością, kiedy to nastąpi, a nadto, że w Hesyi stanęło wreszcie ministeryum napół liberalne, i że Elektor heski skłania się nakoniec przywrócić konstytucyę z roku 1831 i prawo wyborcze z r. 1849.

Nieporozumienie Francyi z Hiszpanią, wywołane wyprawą meksykańską zdaje się przybierać coraz większe rozmiary. Tak słychać teraz, że francuski poseł w Madrycie, pan Odillon Barrot, który niedawno odjechał z Madrytu za urlopem, niepowróci już na swoje stanowisko, i pogłoska ta miała wywrzeć bardzo niepomyślny wpływ na giełdę madrycką. Zaś z drugiej strony utrzymują, że p. Barrot wiezie rządowi francuskiemu nowy projekt konwencyi między Francyą i Hiszpanią.

Mówiąc o Hiszpanii musimy wspomnąć jeszcze wcale ważną wiadomość depeszy madryckiej, podług której miał książę Don Juan de Bourbon pojednać się zupełnie z Królową hiszpańską, i może teraz bez przeszkody powrócić do Hiszpanii. Jest to ten sam Książę, który jeszcze przed dwoma laty wydawał liczne proklamacye na udowodnienie swego prawa do korony hiszpańskiej. Jeżli wiadomość ta jest prawdziwą, natenczas można też słusznie przypuszczać, że raz wreszcie zakończy się owa nieszczęsna agitacya karlistowska, która Hiszpanię tyle krwi już kosztowała.

Doniesienia z Rosyi wskazują acz niewyraźnie, że stosunki tamtejsze, tak polityczne jak i socyalne zdają się przybierać charakter bardzo niebezpieczny. I tak dowiadujemy się znowu z osta-

tniego telegramu z Petersburga, że ukazem cesarskim zamknięte zostały wszystkie szkoły niedzielne za rozszerzanie fałszywych nauk i podszczuwanie do przeniewierstwa, jak również, że osobom nieznanym wzbroniony został przystęp do koszar. Już same te rozporządzenia świadczą dostatecznie, że w kraju zaczyna się szerzyć żywioł niebezpieczny dla rządu, kiedy potrzeba go przytłumiać tak nadzwyczajnemi środkami.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie izby panów z 21. czerwca.)

Zagaił posiedzenie prezydent książę Auersperg o godzinie $11^3/_4$. Na ławie ministrów Ich Excelencye ministrowie: hr. Rechberg, Schmerling, baron Mecséry i Lasser.

Budżet ministerstwa spraw zagranicznych odczytano po raz trzeci i przyjęto.

Potem odczytał p. Pipitz sprawozdanie wzmocnionego wydziału finansowego o wydatkach ministerstwa stanu na oddział administracyi politycznej.

Wydział przystępuje, z wyjątkiem dwóch punktów, do uchwał izby deputowanych, tylko nie zgadza się na zmniejszenie płacy Namiestników w Wenecyi i w Tryeście.

Do debaty jeneralnej nikt się nie zgłosił.

Oddziały I. do V. przyjęto bez debaty. Do oddziału VI. (polityczna administracya krajów koronnych) wnosił baron Hennet przywrócenie pensyi byłego burggrafa czeskiego hr. Choteka, ale odwołał ten wniosek na przedstawienie Jego Excel. ministra Lassera, że izba deputowanych nie uszczupliła tej pensyi.

Dalsze oddziały przyjęto bez debaty. Poczem odroczył prezydent posiedzenia izby na dwa tygodnie.

— Reskrypt ministeryum skarbu względem subsprybcyi na losy pożyczki z r. 1860. (Dokończenie.)

12. Jeżeli papiery publiczne na kaucyę złożone do dnia 15go sierpnia 1862 na gotowiznę wymienione nie będą, w takim razie nastąpi przedaż ich na giełdzie, i suma, która za nie do kasy wpłynie, dopiero od chwili nastąpionej przedaży jako kaucya w gotowiźnie uważana, i procent od niej liczony będzie.

13. Jeżeli suma, która z powyższej sprzedaży wpłynęła, sama przez się lub z doliczeniem kaucyi po części w gotowiźnie złożonej przeniesie 10tą część sumy wypłacić się mającej, w takim razie nadwyżka jako przedpłata na następną ratę uważana będzie.

Jeżeli zaś przeciwnie 10tej części wynosić nie będzie, niedobór najdalej do dnia 1. września 1862 r. dopłacony być ma, inaczej cała wartość na kaucyę złożona na korzyść skarbu publicznego przepadnie.

14. Całkowita wypłata sumy subskrybcyjnej, lub w razie redukcyi zmniejszonej, nastąpić ma w dziewięciu ratach po 10%, a mianowicie: 1. i 31. lipca, 1. września, 1. października, 3. listopada i 1. grudnia 1862, tudzież 2. stycznia, 2. lutego i 2. marca 1863 r. Wszakże wypłata w części lub całości może być i z góry uiszczona.

15. Ktoby jednej raty nie uiścił w terminach §. 14. oznaczonych, tego kaucya nieodwołalnie przepada. Również przepadną na korzyść skarbu wszystkie sumy poprzednio wpłacone, jeżeli przez obligacye państwa pokryte być nie mogą; subskrybent zaś wolnym się staje od wszelkich dalszych zobowiązań z tytułu subskrybcyi wypływających.

16 W wypłatach rat przyjmowane będą kupony od obligacyi państwa, wszakże tylko takie, których termin nie poźniej jak za 10 dni upłynie, a nie dawniej jak od jednego roku upłynął. Również przyjmowane będą udziałowe obligacye hypoteczne, których termin wypłaty nie dawniej jak od jednego roku upłynął. Kupony te i obligacye hypoteczne przyjmowane będą jako pieniądz gotowy w nominalnej wartości.

Jeżeliby zaś termin wypłaty złożonej udziałowej obligacyi hypotecznej jeszcze nie nadszedł, w takim razie składający winien wynagrodzić procent z góry powzięty od daty złożenia aż do terminu wypłaty takowej obligacyi hypotecznej.

17. Od każdej wpłaty liczony będzie procent po 5 od sta, a to od chwili uiszczonej wpłaty aż do chwili wydania subskrybentowi obligacyj subskrybowanych.

18. Jeżeli suma subskrybowana lub według §. 3. zmniejszona przez 500 bez reszty podzielić się da, to tylko obligacye 500 reńskowe subskrybentom wydawane będą. Jeżeli więc jedna lub więcej rat wpłaconych nie wynoszą sumy 500 reńskich, w takim razie subskrybent nie może żądać wydania obligacyj subskrybowanych.

19. Jeżeli suma subskrybowana lub zmniejszona 500 reńskich nie wynosi, lub 500 bez reszty podzielić się nie da (wynosząc na przykład 700, 1600 lub 3800 reńskich) to w takim razie za sumę 500 reńskich nie wynosząca, lub przez 500 bez reszty podzielić się nie dająca, odpowiednia ilość obligacyj państwa tylko za dopłatą po 94 reńskie wydana być może.

20. Na trzy dni przed 1. sierpnia 1862 i przed dniem 1. lutego 1863, tudzież na trzy dni po 1. sierpnia 1862 i po 1. lutego 1863 roku, obligacye państwa wydawane nie będą. Gdyby kasa jakowa w chwili wypłaty nie była zaopatrzona w odpowiednią liczbę obligacyj, w takim razie postara się o nie w najkrótszym przeciągu czasu i subskrybentow zawiadomi, w którym dniu obligacye wydane im będą.

Obligacye przypadające za kaucyą w gotowiźnie złożoną lub na gotowiznę zamienioną, wydane będą dopiero po wypłacie ostatniej raty.

22. Subskrybentom należeć się będzie procent dwu miesięczny po $4^3/_4$ od sta od każdej wydanej obligacyi liczyć się mający. Jeżeli zaś wydanej obligacyi należy się procent więcej jak dwu miesięczny, w takim razie nadwyżka procentu nad 2 miesiące przez subskrybenta zwróconą być winna; jeżeli zaś obligacyi takowej należy się procent mniej jak dwu miesięczny, różnica ta do dwóch miesięcy subskrybentowi wynagrodzoną będzie.

(Podp.) Plener.

Portugalia.

Lizbona, 17. czerwca. Do biura Reutera donoszą: W kortezach przeszedł bil względem dożywocia dla przyszłej królowej. Nie wymieniono imienia; zdaje się że będzie nią księżniczka sardyńska. Zaburzenia spokojności po prowincyach przytłumiono.

Hiszpania.

(Rozprawy w kortezach.) Debata nad kwestyą meksykańską ukończyła się w kongresie, a żadna nie zapadła uchwała, ponieważ frakcye opozycyjne w swoich zamiarach i widokach nie mogły zgodzić się na jedno. Dyskusya jednak okazała się przydatną, ponieważ opinię publiczną oświeciła, i wyjaśniła jakie jest stanowisko rządu w obec traktatu londyńskiego, Prima, i kandydatury meksykańskiej. Zresztą rząd hiszpański powziął chwalebną uchwałę, stopniowo i ostrożnie reformy w koloniach zaprowadzać, dopóki kolonie i kraj macierzysty nie będą mieć jednakowych ustaw.

(Wiadomości bieżące.) *Independance belge* zaprzecza wiadomości przez niektóre dzienniki madryckie podanej, jakoby rząd hiszpański zamyślał cofnąć wojsko hiszpańskie w Kochinchinie obok Francuzów walczące.

Telegram z Madrytu z dnia 16. b. m. donosi, iż rząd pragnie ścieśnić węzły kolonii z metropolą łączące, dla tego zamyśla przeprowadzić w koloniach różne reformy a w końcu zrównać ich we wszystkiem z samą Hiszpanią.

Anglia.

Londyn, 20. czerwca. (Koszta wojenne w Chinach.) Wydano szereg wykazów względem kosztów prowadzenia wojny w Chinach. Od r. 1859 wynosiły w całości 5,650.000 ft. sz. na które parlament kredyt przyzwolił; ale z tych nie wydano 721.633 f. sz Z rozmaitych stron dochodzą rządu żądania zapłaty; rząd już je w części zaspokoił, wynoszą zaś 1,861.519 f. sz.

Poseł angielski w Washingtonie ma wkrótce przybyć za urlopem do Londynu.

(Posiedzenie parlamentu z 16. b. m.)

W izbie wyższej margrabia Normanby zapytuje czy minister spraw zagranicznych może przedłożyć urzędowe sprawozdania względem udaremnionej wyprawy Garibaldego w północnych Włoszech. Według telegramu z Turynu, wszyscy aresztowani za udział w tych zamiarach zostali wypuszczeni na wolność. Fakt ten dwojako uważany być może. Jako zajście między królem a poddanymi nic zagranicę nie obchodzi, ale z drugiej strony jest wypadkiem wielkiej wagi, nasuwa bowiem zapytanie, czy Król Wiktor Emanuel ma dosyć siły, aby wytrwać przy polityce, którą jawnie wyznaje, to jest czy zdoła utrzymać pokój europejski. Wyjaśnienia dane izbie turyńskiej są wprost sobie przeciwne; rząd królowej Jej Mości będzie mógł zapewne otrzymać od Sardynii dokładniejsze, mianowicie co do ustępów manifestu Garibaldego, który tajemnie rozpowszechniono w Wenecyi. Hrabia Russell cichym głosem oświadcza, że z depesz Sir J. Hudsona może przedłożyć te, które mają charakter jawności. Co do wypadków w północnych Włoszech zachodzą wielkie wątpliwości. To pewna, że rozmaite osoby bez wiedzy Garibaldego nadużywają jego imienia do organizowania ekspedycyi do Rzymu, Tyrolu, Wenecyi. Rząd włoski przeszkodził tym przedsięwzięciom, wiele osób aresztował, i te następnie wypuścił na wolność. Względem tego jednak nie otrzymał dotąd sprawozdania od Sir J. Hudsona. Rząd włoski postanowił wszelkiemi siłami powstrzymywać zamiary napadu na obce mocarstwa. Lord Brougham przy tej sposobności oświadcza, że Garibaldego ceni wysoko jako wodza, mniej zaś jako dyplomatę. Mazzini zdaniem jego nie jest wcale dyplomatą, ponieważ całe życie tylko spiski zawiązywał, ani wodzem ponieważ nigdy siebie nie narażał. Książę Newcastle na zapytanie oświadcza, że ministeryum Kanady z przyczyny odrzucenia bilu względem milicyi podało się do dymisyi, i innem zastąpione zostało. Wieści jednak, że rząd angielski polecił jeneralnemu gubernatorowi Kanady parlament rozwiązać, są nieuzasadnione. Spodziewa się, że przed odroczeniem parlamentu kanadyjskiego nowy bil względem milicyi będzie wniesiony, i w ustawę zamieniony.

W izbie niższej pan Hopwood zapowiada na d. 1. lipca projekt do uchwały, że powinnością rządu Królowej Jej Mości jest w porozumieniu z mocarstwami głównemi lub bez nich położyć koniec wojnie domowej w Ameryce, i to środkami, które uzna za najstosowniejsze. Lord Robert Montago zapytuje podsekretarza spraw zagranicznych, co znaczy obliczenie pensyi dla konzula na wyspie Lagos, która jest już wcieloną do korony angielskiej. Pan Layard odpowiada, że gubernator i konzul na wyspie Lagos są jedną i tą

samą osobą. Gubernator urzęduje jako konzul nad całą zatoką Benioską; pobiera zaś jako gubernator 500 funtów sz. rocznej pensyi, i jako konzul drugie tyle.

Francya.

Paryż, 20. czerwca. (Szkoły realne.) Urzędowa cześć monitora zawiera obszerne sprawozdanie ministra oświecenia publicznego do Cesarza, w przedmiocie reorganizacyi wykładu nauk handlowych i przemysłowych w szkołach publicznych. Minister dowodzi obszernie potrzebę pomnożenia szkół realnych i podniesienia ich do tego stopnia doskonałości jak w Niemczech i Szwajcaryi.

(Posiedzenie ciała prawodawczego.) Ciało prawodawcze na posiedzeniu z d. 18. czerwca wotowało kredyt 15. milionów franków na wyprawę meksykańską żądany i ukończyło ogólne rozprawy nad budżetem. Picard, Darimon, Granier de Cassagnac i Salraza mówili przeciwko różnym pozycyom; minister Magne i sprawozdawca Leroux odpierali ich zarzuty. Picard twierdził że etat 400,000 ludzi pod bronią nie może być nazwany etatem pokojowym, minister Magne oświadczył, iż Francya nigdy mniej jak 400,000 ludzi stojącego wojska mieć nie może.

(Posyłki do Meksyku.) Rząd francuzki dokłada największego starania ażeby z różnych portów jak najspieszniej odchodziły posiłki do Meksyku. Z Tulonu donoszą telegrafem, że właśnie 6 parowców i 4 wielkich statków przewozowych zabierają posiłki w ludziach i materyale wojennym do Meksyku. W arsenale wielkie panuje zajęcie. — „Gomer" i „Descartes" zabierają z Civitavechia 2 pułki liniowe i 20sty batalion strzelców z osady rzymskiej do Meksyku. Prócz tego 7my batalion strzelców to samo ma przeznaczenie, równie jak 92 pułk liniowy, i 3ci batalion 2go pułku Zuawów już w Meksyku znajdującego się, tudzież 3cia kompania pułku inżynieryi. Z Martyniki posłane być mają 8 kompanij piechoty morskiej do Meksyku.

(Wiadomości bieżące.) Jenerał Montebello opuścił dnia 18. czerwca Paryż, dla udania się do Civitavecchia na parowcu „Asmodeusz."

Według *Gazette des Tribunaux* ukończoną została instrukcya w sprawie aresztowanego Grappo i jego spólników. 54 obwinionych stawieni będą przed sądem policyi poprawczej pod zarzutem należenia do towarzystw tajnych. Sprawa ta przyjdzie pod sąd w końcu bieżącego miesiąca. — Mówią, że w ministeryum spraw wewnętrznych pracują nad projektem zaprowadzenia zakładów rolniczych karnych, dla młodych przestępców od 18 do 24 lat. Chcą tym sposobem uchronić ich od zgubnego wpływu starych więźniów. Naczelnicy Tuaregów odpłynęli już z Marsylii do Algieru.

Rosya i Francya zgodziły się jak wiadomo na spólną restauracyę kopuły nad grobem świętym w Jerozolimie, zaprzeczając Turcyi prawo wzięcia udziału w tej restauracyi. Turcya teraz oświadczyła, iż rzecz tę odda pod rozbiór wszystkich mocarstw chrześciańskich; dzienniki zaś półurzędowe zapewniają, że Rosya i Francya zgodzić się na to nie chcą.

Telegram z Saint-Nazaire donosi, że fregata „Montezume" na której znajduje się admirał Jurien de la Gravière widzianą jest z portu. Admirał d. 19. czerwca oczekiwany jest w Paryżu.

Telegram z Marsylii donosi, że d. 17. czerwca wieczorem przybyło 360 pasażerów z Civitavecchia, a między nimi trzech kardynałów i 30 biskupów.

Rada stanu zajęta teraz jest projektem do prawa mającego w koloniach francuskich zaprowadzić takie same prawo drukowe jak we Francyi.

Monitor armii donosi, że po zdobyciu przez Francuzów twierdzy Minné, Anamici zamierzyli napaść na bogate miasto Cho-Lon, zamieszkałe przez Chińczyków. Wojsko francuskie zdążyło jednak na czas, by miasto od napadu obronić i nieprzyjaciela z znaczną stratą odeprzeć. Potem Anamici atakowali Phuse-Loc, jednę z najważniejszych podprefektur prowincyi Diah-Dinh; komendant jednak francuski, na atak ten przygotowany, odparł ich i zmusił do złożenia broni.

Przeniesienie zwłok Króla Józefa, starszego brata Cesarza Napoleona I. do grobu inwalidów, odbyło się d. 17. czerwca w obecności książąt Karola i Józefa Bonapartych, którzy popioły dziada swego z Florencyi przywieźli. Prócz tego asystowali tej uroczystości minister stanu, gubernator inwalidów, książe Gabriele, hr. Cambacéres, hr. Ornano i inni.

Włochy.

(Adres do Króla.) Donieśliśmy już, że izba deputowanych turyńska na posiedzeniu z d. 18. czerwca z powodu adresu biskupów do Ojca św., także adres do Króla Wiktora Emanuela wystósowało. Wyciąg telegraficzny tego adresu brzmi jak następuje:

„Zgromadzeni w Rzymie, po większej części obcy biskupi, rzucili ciężkie obelgi na ojczyznę naszę, zapoznali prawo narodowe, obcego gwałtu wezwali.

Na twierdzenie, iż Rzym należy do świata katolickiego, odpowiadamy kupiąc się około waszej królewskiej Mości, iż gotowi jesteśmy utrzymać wszelkiemi siłami prawo narodu do jego stolicy, podlegającej mimowolnie władzy przez nię odpieranej.

Spodziewamy się, iż w krótce nadejdzie dzień, który ziści życzenia nasze.

Słowa, które w Watykanie wyrzeczono dowodzą, że układy są niemożliwe; słowa te usuwają wszelki powód do zwłoki, która już tak długo wystawia na próbę cierpliwość i umiarkowanie ludu włoskiego.

Jeżeli prałaci nie pomnąc na urząd swój, tak dalece się posuwają, iż wyjawiają życzenia politycznej reakcyi, jeżeli z terytoryum papieskiego napadają bandy złoczyńców południowe prowincye nasze, to Europa przekonać się musi, iż jedynie władza Króla i ludu włoskiego uporządkować muszą sprawy Rzymu, uwalniając Europę i Włochy od zamętu władz, który sumienie w błąd wprowadzić i pokój świata zakłócić musi."

Duch panujący w obecnej izbie deputowanych turyńskiej tak jawnie wyrażony jest w tym adresie, iż wszelki komentarz jego byłby zbytecznym.

(Doniesienia z Neapolu.) Dzienniki włoskie i francuskie podają znów różne wiadomości o starciu się Piemontanów z bandami powstańców. Utarczki były w prowincyach Terra di Molise i Terra di Lavoro, i w Abruzach. Ważniejszemi były potyczki pod Monticeli i pod Montesarco, w którym Cipriano la Gale znów wystąpić miał. *Popolo d'Italia* donosi, że w prowincyach Capitanata i Basilicata znów się powstańcy pokazują, i napadają na Melfii, Corato i Spinazzola.

Z Neapolu piszą, iż posiedzenia sądów ciągle sa suspendowane, z powodu nowych tax stemplowych. Rząd odmówił upoważnienia do formacyi legii akademickiej. — W Gaecie miano rozstrzelać hrabiego Kalkreita. Obydwie Królowe neapolitańskie udają się z księżniczkami do Niemiec; Król Franciszek II. i hr. Trapani zostają w Rzymie.

Rosya i Królestwo Polskie.

Warszawa, 20. czerwca. (Ukaz względem uregulowania stosunków włościańskich.) *Gazeta warszawska* ogłasza następujący ukaz:

Z Bożej łaski My Alexander II., Cesarz i Samowładca Wszech Rosyi, Król Polski, Wielki książę Finlandzki, itd. itd. itd.

Biorąc na uwagę najwyższy ukaz z dnia 26. maja (7. czerwca) 1846 r. przez który zapowiedziane zostało ostateczne urządzenie stosunków rolniczych w Królestwie Polskiem, oraz art. 6 i 7 naszego ukazu z d. 4. (16.) maja 1861 r. podług których, w razie niedojścia do skutku dobrowolnych układów pomiędzy osadnikami a właścicielami dóbr, względem wieczystego czynszowania lub innych do niego odnoszących się czynności, urządzenie wszystkich tych stosunków, lub niektórych z nich, następować może z urzędu, czy to na żądanie właściciela dóbr, czy też na żądanie osadników.

Zważywszy, że oprócz wskazania prawideł dla powyższych czynności, potrzebne jest także ustanowienie władz, dziełem tem zająć się mających i przepisanie im sposobu postępowania.

Zważywszy dalej, że gdy oczynszowanie wieczyste wprowadza między osadnikami a właścicielami dóbr stosunek podzielonej własności, obowiązującemu w kraju kodeksowi cywilnemu nieznany, zachodzi potrzeba bliższego w ustawie określenia stosunków między właścicielem głównym a właścicielami użytkowymi, a także wypada wskazać niektóre prawidła co do umów dobrowolnie zawieranych.

Z uwagi nakoniec, że po ustanowieniu czynszów od osadników, potrzeba przepisać sposób ich egzekucyi łatwej i niekosztownej, a to na drodze sądowej, jaką już ukaz nasz z d. 4. (16.) maja 1861 r. co do egzekucyi okupu prawnego przepisał, na przedstawienie Namiestnika naszego i po wysłuchaniu rady stanu Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i postanawiamy:

Art. 1. Ułożone na powyższych zasadach przez komisyę rządową sprawiedliwości i rozpoznane w radzie administracyjnej Królestwa Polskiego prawo o oczynszowaniu z urzędu zatwierdzamy.

Art. 2. Rada administracyjna upoważnioną jest do rozwinięcia niniejszego prawa i do rozwięzywania wynikać mogących przy stosowaniu onego wątpliwości, a to na przedstawienie komisyi rządowej sprawiedliwości.

Art. 3. Wykonanie niniejszego prawa, które w Dzienniku praw zamieszczonem być ma, radzie administracyjnej i komisyom rządowym, w czem do której należy, poruczamy.

Dan w Carskiem Siele, . 24. maja (5. czerwca) 1862 r.

(podpisano) *Alexander.*

przez Cesarza i Króla,

minister sekretarz stanu, J. Tymowski.

Księstwa Naddunajskie.

(Stan rzeczy w Belgradzie.) Do *Tem. Ztg.* donoszą z Zemunia z 20. b. m., że w Belgradzie trwają układy bez przerwy. Konzul francuski znajduje się w twierdzy, a angielski po stronie Serbów i powstrzymują obydwie strony od kroków nieprzyjacielskich. Książę i księżna pozostają w Topschider, dokąd książę udał się d. 18. b. m. Gwardya narodowa stoi pod bronią. W mieście postawiono barykady. Zresztą spokój.

Według doniesień z Zemunia do 19. b. m. sięgających minister Garaszanin, który lud wiejski przywołać kazał, nie odwołał dotąd rozkazu.

Ameryka.

(Raport jenerała M'Clellan.) Z **Nowego Jorku** pod dn. 4. b. m. donoszą, że ministeryum wojny w Washingtonie otrzymało następującą depeszę jenerała M'Clellan względem bitwy pod Richmond:

„Z pola bitwy, niedziela 1. czerwca w południe. Stoczyliśmy zaciętą bitwę, w której korpusy jenerałów Summer, Heintzelmann

i Keyes walczyły przeciw przeważnej liczbie nieprzyjaciela. Wczoraj o godzinie 1. nieprzyjaciel korzystając z straszliwej burzy, która srożyła się nad doliną Chickahominy, uderzył na nasze prawe skrzydło. Dywizya jenerała Carey, która stała w pierwszej linii ustąpiła w sposób niewytłumaczony i w nieładzie. To sprawiło chwilowe zamieszanie, przyczem działa i bagaże zostały stracone. Ale jenerałowie Heintzelmann i Keyes wystąpili z walecznem wojskiem swojem i powstrzymali nieprzyjaciela; w tym samym czasie udało mi się z wielką pracą zebrać dywizye jenerałów Sedgewick i Richardson, które nieprzyjaciela bagnetem odparły, i pole bitwy jego trupami zasłały. Dziś zrana usiłował nieprzyjaciel bitwę odnowić, ale wszędzie został pobity. Wzięliśmy wielu jeńców do niewoli; między innymi jenerała Pettigrew, i pułkownika Loring. Ponieśliśmy znaczne straty, ale nieprzyjaciel musiał ponieść ogromne. Z wyjątkiem dywizyi jenerała Carey wojsko zachowało się wybornie. Wykonano rozmaite piękne ataki bagnetem; 2. pułk wyborczy dwa takie dzisiaj wykonał.
George B. M'Clellan,
dowodzący jenerał-major.

Nowy Jork, 7. czerwca. (Wypadki wojenne.) *N. Y. H. Z.* donosi: W Stanach zjednoczonych przeszedł wczoraj bil względem podatków, a to 37 głosami przeciw 1. Jeźli izba reprezentantów przystanie, bil stanie się wkrótce ustawą. Doniesienia, że powstańcy opuścili twierdzę Pillow, potwierdza się. Odchodząc spalili oni wszystko co się spalić dało, popsuli wielkie moździerze, ale zostawili kilka dział w dobrym stanie. Wojska związkowe zajęły tę twierdzę, flotyla zaś minęła twierdzę Randolf i udała się do Memfis. Nagłe wezbranie rzeki Shenandoah nie dozwoliło jenerałowi Fremont ścigać jenerała Jackson.

Z Richmond nic nowego.

Ostatnie wiadomości.

Kassel, 23. czerwca. Wczoraj wieczorem wydano tu obwieszczenie Elektora z 21go b. m. względem przywrócenia konstytucyi z r. 1831 i ustawy wyborczej z roku 1849.

Turyn, 22. czerwca. (Na Paryż.) Potwierdza się, że Garibaldi powrócił na Kaprerę. Król przyjął deputacyę, która mu adres wręczyła, pochwalił sposób myślenia w nim wyrażony i wzywał do zgody.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. czerwca.

Hotel rosyjski: PP Hr. Ledochowski Aug., z Rosyi — Netrebski Fab., z Dobroszyna. Niezabitowski Fr., z Zameczka

Hotel europejski: Falbinger Karol, c. k. nadradca finans., z Wiednia. — Barczewski Sob., z Podola. Gblebowski Em., z Podszumlaniec. — Komarnicki Bol., z Sassowa. — Kunaszewski Hier., z Z libor. — Rolikowski Stan., z Switarzowa. Truskolawski Hen., z Jasionowa. — Żurakowski August, z Horbacza. — Dylewski M..r., z Rolowa.

Hotel angielski: Krukowski Alex., z Podola. Tuszowski Rom., z Lublina. — Prunkul Krz., z Lisiaczuika. Łukasiewicz Mik., z Bukowiny.

Hotel krakowski: Łopacki Lud., dr. medycyny, z Tarnopola. — Agopsowicz Krz., z Grochowa.

Zajazd Kuhna: Lencewicz Erazm, z Solimowa. — Niezabitowski Kw., z Płochowa. — Bogusz Adam, z Drohowyża.

Zajazd Kiernickiego: Majewski Jan, z Winnik. — Krzyżanowski Piotr, z Wiśniowczyk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. czerwca.

PP. Nikorowicz Edw., do Ulwowka. — Malinowski Lubin, do Ostrowczyka. — Obertyński Wład., do Liszkowa. — Płocki Alex., do Stasiowej Woli. — Kriegshaber Fr., do Wołczkowa. — Hr. Golejewski Antoni, do Harasymowa. — Dwernicki Wic., do Teysarowa. — Jaworski Apol., do Ordowa. — Hr. Łoś Just, do Karlsbadu. — Hr. Rey Wład. do Widełek. — Terlecki Al. do Ciesacina — Hr. Tarnowski Jul., do Dzikowa. — Ochocki Józef, do Dobropola.

Spostrzczenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. czerwca 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	322 43	+ 12 0	78 9	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	322 59	+ 13.3	78.6	„	„	deszcz
10. god. wiecz.	322 62	+ 12 6	80.6	„	„	pochmurno

Ilość deszczu 1.'''48.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej komedye: „**Panny Konopianki**", i **Podstęp pana kapitana**", a przytem *Koncert na fortepianie pana Józefa Duleby.*

Jutro w teatrze niemieckim wyjątki z oper: „**Robert diabeł**" i „**Wolny strzelec**", i nowa komedya: „**Ein Küchenroman.**"

Kurs lwowski.

Dnia 24 czerwca.		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	5	6	9
Dukat cesarski	„ „	6	6	6	10
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	42	10	57
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	99	2	2
Talar pruski	„ „	1	89	1	92
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „				—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	78	95	79	53
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	82	95	83	53
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	0	71	12
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	50	83	17
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	224	17	226	33

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 24 czerwca

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr 82 85. Metaliki po 5% za 100 zł 70 35; po 4½% za 100 zł —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 834.—. Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 218.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 127.80. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.10, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 126 —.

KRONIKA.

(Medal na pamiątkę kanonizacyi męczenników japońskich.) Jego Świątobliwość Papież ofiarował zebranym w Rzymie na uroczystość kanonizacyi biskupom rozmaite upominki, między temi przepyszny wielki medal, który po jednej stronie przedstawia popiersie Ojca Ś., a po drugiej nowo odbudowaną wielką bazylikę w Ostii.

(Wystawa Londyńska.) W oddziale Australii odsłonięto wspaniały zbiór brył złotodajnych i piasku złotego z płóczek. Nowa kolonia angielska Queensland występuje z surowemi produktami. Próby bawełny z Sea Island pilnie badają, podobnież jedwabie i wełny. Ogromna rozmaitość drzewa z tejże kolonii, niektóre niezmiernej piękności, jak p. Justice Lutwyshe wytwornej formy krzesła i stolik z cyprysowego i myalowego. Piękny jest także stół z rozmaitych gatunków drzew ułożony z Nowej-Zelandyi. Pani Cooper przedstawiła pudło z jubilerszczyzną Queenlandu, między tem prześliczną i dużą perłę w złoto oprawioną i broszę z topazów. Kilkanaście fotografii Nowozelandczyków, mężczyzn i kobiet, zawieszono na wstępie do tego oddziału trudno na nie patrzyć takie to szkaradne i nie wiadomo, której płci przysądzić palmę brzydoty.

Wyroby przedniejsze sztuki połączonej z praktycznym pożytkiem w każdym oddziale znajdują chętnych nabywców. Kompania francuska Onyxu i Marmurów sprzedała wszystko co było, po wysokich bardzo cenach. Nowy ten materyał dopiero przed sześciu laty odkryto w Algieryi, a zaprodukowanie wyrobów jego na wystawie bardzo jest korzystnem dla wystawców. Łatwość zastosowania go do fantazyi artystów okazuje się wielką rozmaitością artykułów, od wspaniałego kominka, który błyszczy jak zwierciadło, do najcudniejszych medalionów i drobnych sprzęcików gotowalni. Największą tego onyxumarmuru zaletą jest przezroczystość poloru, który wydaje doskonale wszystkie odcienia koloru i przejścia i harmonijne odbija przy bronzie lub emalii. Jeżeli koszta sprowadzania i wyrobu tego marmuru nie będą wygórowane, to rychło znajdzie obszerne zastosowanie w sztuce dekoracyjnej. Jubilerszczyzna francuska nie znajduje takiego pokupu jak inne objets d'art — zapewne z powodu nader przesadzonej ceny.

Dania ważną odgrywa rolę na wystawie wyrobami ze sztuką skojarzonemi. Kopenhagę nazwaćby można Paryżem Północy, a niektóre okazy w tym zakresie wystawione, tak pod względem rysunku jak wyrobienia wcale nie ustępują najsłynniejszym Paryża i Londynu produkcyom. I to uwagi godne, że artyści duńscy nie naśladują niewolniczo wzorów francuskich — jak to często bywa w najlepszych wyrobach różnych krajów — ale są samodzielni, i to z lepszym efektem od najlepszych kopii. Wzorami ich są klasyczne utwory. Dwie wystawy porcelany, w nawie głównej stojące, celują doskonałością. Cóż piękniejszego być może jak malowania na wazach i kubkach pp Bing i Grindhallse, oraz zastawy z porcelany w stylu Christiana IX. i obecnie panującego, czystością i formy i bogactwem ozdób są niezrównane; ale perłą tego zbioru jest zastawa do śniadania, ozdobna kopiami z płaskorzeźb Torwaldsena. Jest podobnyż serwis zdobny herbami duńskich Królów. Wyroby w starym stylu duńskim, mianowicie z kwiatami na białym tle, podobają się wszystkim. Kopenhagskie Towarzystwo sztuk przedstawiło zbiór figurek z rysunków Torwaldsena, z porcelany, srebra i bronzu. Blat do stolika duńskiego en repoussé, przecudnej roboty, zajmuje znawców misternem wykończeniem rysunku. Brosze, bransoletki i inne ze złota ozdoby, wedle rysunków z urn i pater etruskich i rzymskich, nie wytrzymają może porównania z mistrzowskiemi robotami Signora Castellani, ale kunsztowność wielka, przyswojenie starożytnej klasycznej sztuki i niezmierne wykończenie, wskazują wysoki smak i biegłość kopenhagskich jubilerów i złotników. Najważniejszym jednak w duńskiej wystawie jest wymyślny mechaniczny narząd, osteotomem nazwany, pomysłu profesora Nyrop, z Kopenhagi, do robienia trudnych operacyi w kostnych przypadłościach. Ciekawym jest tu także obfity zbiór greenlandzkich futer i ubiorów Eskimosów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*